

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (trečioji kolegija) SPRENDIMAS

2023 m. birželio 29 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Konkurencija – Karteliai – SESV 101 straipsnis – Vertikalieji susitarimai – Tiekėjo platintojams nustatytos minimalios perpardavimo kainos – Sąvoka „konkurencijos ribojimas dėl tikslo“ – Sąvoka „susitarimas“ – Tiekėjo ir jo platintojų valios sutapimo įrodymas – Veiksmai, apimantys beveik visą valstybės narės teritoriją – Poveikis valstybių narių tarpusavio prekybai – Reglamentas (EB) Nr. 2790/1999 ir Reglamentas (ES) Nr. 330/2010 – Pagrindinis apribojimas“

Byloje C-211/22

dėl *Tribunal da Relação de Lisboa* (Lisabonos apeliacinis teismas, Portugalija) 2022 m. vasario 24 d. nutartimi, kurią Teisingumo Teismas gavo 2022 m. kovo 17 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Super Bock Bebidas SA,

AN,

BQ

prieš

Autoridade da Concorrência

TEISINGUMO TEISMAS (trečioji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkė K. Jürimäe (pranešėja), teisėjai M. Safjan, N. Piçarra, N. Jääskinen ir M. Gavalec,

generalinė advokatė J. Kokott,

kancleris A. Calot Escobar,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį,

* Proceso kalba: portugalių.

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

- *Super Bock Bebidas SA*, AN ir BQ, atstovaujama *advogados* J. Caimoto Duarte, R. da Silva, F. Espregueira Mendes, R. Mesquita Guimarães, A. Navarro de Noronha, R. Sarabando Pereira, A. Veloso Pedrosa ir J. Whyte,
- *Autoridade da Concorrência*, atstovaujama *advogadas* S. Assis Ferreira ir A. Cruz Nogueira,
- Portugalijos vyriausybės, atstovaujama C. Alves ir P. Barros da Costa,
- Graikijos vyriausybės, atstovaujama K. Boskovits,
- Ispanijos vyriausybės, atstovaujama L. Aguilera Ruiz,
- Austrijos vyriausybės, atstovaujama A. Posch ir G. Eberhard,
- Europos Komisijos, atstovaujama S. Baches Opi, P. Berghe ir P. Caro de Sousa,

atsižvelgęs į sprendimą, priimtą susipažinus su generalinio advokato nuomone, nagrinėti bylą be išvados,

priima šį

Sprendimą

- 1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl SESV 101 straipsnio 1 dalies, 2010 m. balandžio 20 d. Komisijos reglamento (ES) Nr. 330/2010 dėl [SESV] 101 straipsnio 3 dalies taikymo vertikaliųjų susitarimų ir suderintų veiksmų rūšims (OL L 102, 2010, p. 1) 4 straipsnio a punkto ir Vertikaliųjų apribojimų gairių (OL C 130, 2010, p. 1) išaiškinimo.
- 2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant *Super Bock Bebidas SA* (toliau – *Super Bock*), AN ir BQ ginčą su *Autoridade da Concorrência* (Konkurencijos tarnyba, Portugalija) dėl pastarosios sprendimo, kuriame konstatuota, kad *Super Bock*, AN ir BQ pažeidė konkurencijos taisykles, ir už tai joms skirtos baudos, teisėtumo.

Teisinis pagrindas

Europos Sąjungos teisė

- 3 Nuo 2010 m. birželio 1 d. Reglamentas Nr. 330/2010 pakeitė 1999 m. gruodžio 22 d. Komisijos reglamentą (EB) Nr. 2790/1999 dėl [EB] 81 straipsnio 3 dalies taikymo vertikaliųjų susitarimų ir suderintų veiksmų grupėms (OL L 336, 1999, p. 21; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 8 sk., 1 t., p. 364). Pagal Reglamento Nr. 330/2010 10 straipsnio antrą pastraipą jo galiojimas baigėsi 2022 m. gegužės 31 d.

4 Reglamento Nr. 330/2010 5 ir 10 konstatuojamosios dalys, kurias iš esmės atitinka Reglamento Nr. 2790/1999 5 ir 10 konstatuojamosios dalys, suformuluotos taip:

„(5) Galimybė taikyti šiuo reglamentu nustatytą bendrąją išimtį turėtų būti numatyta tik tiems vertikaliesiems susitarimams, kurie pakankamai pagrįstai gali būti laikomi atitinkančiais [SESV] 101 straipsnio 3 dalyje nustatytas sąlygas.

<...>

(10) Šiame reglamente numatyta išimtis neturėtų būti taikoma vertikaliesiems susitarimams, kuriuose numatyta apribojimų, kurie greičiausiai ribos konkurenciją ir bus žalingi vartotojams, arba kurie nėra būtini siekiant efektyvumą didinančio poveikio. Šiuo reglamentu nustatyta bendroji išimtis, nepaisant atitinkamų įmonių užimamos rinkos dalies, visų pirma neturėtų būti taikoma vertikaliesiems susitarimams, kuriuose numatyta tam tikrų griežtų konkurencijos apribojimų, kaip antai minimalios arba fiksuotos perpardavimo kainos, taip pat tam tikros rūšies teritorinės apsaugos priemonės.“

5 Reglamento Nr. 330/2010 1 straipsnio 1 dalies a ir b punktuose pateiktos šios apibrėžtys:

„Šiame reglamente vartojamų sąvokų apibrėžtys:

a) vertikalusis susitarimas – dviejų arba daugiau įmonių, kurių kiekviena, susitarimo arba suderintų veiksmų atžvilgiu, veikia skirtingame gamybos arba platinimo grandinės lygmenyje, susitarimas arba suderinti veiksmai, susiję su sąlygomis, kuriomis šalys gali pirkti, parduoti arba perparduoti tam tikras prekes arba paslaugas;

b) vertikalusis apribojimas – vertikaliajame susitarime nustatytas konkurencijos apribojimas, patenkantis į [SESV] 101 straipsnio 1 dalies taikymo sritį.“

6 Iš esmės identišką apibrėžtys pateiktos Reglamento Nr. 2790/1999 2 straipsnio 1 dalyje.

7 Reglamentų Nr. 2790/1999 ir Nr. 330/2010 2 straipsnyje buvo nustatyta išimtis. Reglamento Nr. 330/2010 2 straipsnio 1 dalyje, kuri iš esmės atitinka Reglamento Nr. 2790/1999 2 straipsnio 1 dalį, numatyta:

„Remiantis [SESV] 101 straipsnio 3 dalimi ir atsižvelgiant į šio reglamento nuostatas skelbiama, kad [SESV] 101 straipsnio 1 dalis netaikoma vertikaliesiems susitarimams.

Ši išimtis taikoma tada, kai tokiuose susitarimuose numatyta vertikaliųjų apribojimų.“

8 Reglamentų Nr. 2790/1999 ir Nr. 330/2010 4 straipsniuose minimi „pagrindiniai apribojimai“, kuriems negali būti taikoma bendroji išimtis. Reglamento Nr. 330/2010 4 straipsnyje, kuris iš esmės atitinka Reglamento Nr. 2790/1999 4 straipsnį, buvo nustatyta:

„2 straipsnyje numatyta išimtis netaikoma vertikaliesiems susitarimams, kuriais tiesiogiai ar netiesiogiai, atskirai ar kartu su kitais šalių kontroliuojamais veiksniais siekiama:

a) apriboti pirkėjo galimybes nustatyti savo pardavimo kainą, nepažeidžiant tiekėjo galimybės nustatyti maksimalią pardavimo kainą arba rekomenduoti pardavimo kainą, su sąlyga, kad ši kaina nesiekia nustatytos arba minimalios pardavimo kainos dėl bet kurios iš šalių spaudimo arba paskatų;

<...>“

Portugalijos teisė

- 9 2012 m. gegužės 8 d. *lei n.º 19/2012 – Aprova o novo regime jurídico da concorrência, revogando as leis n.ºs 18/2003, de 11 de junho, e 39/2006, de 25 de agosto, e procede à segunda alteração à lei n.º 2/99, de 13 de janeiro* (Įstatymas Nr. 19/2012, kuriuo patvirtinama nauja konkurencijos teisės sistema, panaikinamas birželio 11 d. Įstatymas Nr. 18/2003 ir rugpjūčio 25 d. Įstatymas Nr. 39/2006 ir kuriuo antrą kartą iš dalies pakeistas sausio 13 d. Įstatymas Nr. 2/99) (*Diário da República*, 1 serija, Nr. 89/2012, 2012 m. gegužės 8 d., toliau – NKTS) 9 straipsnio 1 dalies a punkte numatyta:

„Draudžiami įmonių susitarimai, suderinti įmonių veiksmai ir įmonių asociacijų sprendimai, kurių tikslas ar poveikis yra konkurencijos visoje nacionalinėje rinkoje ar jos dalyje trukdymas, iškraipymas ar žymus apribojimas, ypač tie, kuriais:

- a) tiesiogiai ar netiesiogiai nustatomos pirkimo ar pardavimo kainos arba kokios nors kitos prekybos sąlygos <...>“

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

- 10 *Super Bock* yra Portugalijoje įsteigta bendrovė, gaminanti ir parduodanti alų, buteliuose išpilstytą vandenį, gaiviuosius gėrimus, šaltąsias arbatas, vynus, sangrijas ir sidrą. Jos pagrindinė veikla vykdoma alaus ir vandens buteliuose rinkose.
- 11 AN ir BQ yra atitinkamai *Super Bock* valdybos narys ir jos komercijos skyriaus direktorius, atsakingas už pardavimus per prekybos kanalą „HoReCa“, kuris taip pat vadinamas „on-trade“ kanalu.
- 12 Šis kanalas, su kuriuo susijęs pagrindinėje byloje nagrinėjami veiksmai, atitinka gėrimų pirkimą viešbučiuose, restoranuose ir kavinėse, t. y. ne namuose. Siekdama platinti gėrimus Portugalijoje per šį kanalą *Super Bock* sudarė išimtinio platinimo sutartis su nepriklausomais platintojais. Jie parduoda iš *Super Bock* įsigytus gėrimus beveik visoje Portugalijos teritorijoje. *Super Bock* tiesioginiais pardavimais aprūpina tik kai kurias zonas. Tai yra Lisabona, Portas, Madeira, Koimbra (iki 2013 m.), o nuo 2014 m. – Piko ir Faialo salos.
- 13 Remiantis prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nustatytais faktinėmis aplinkybėmis, *Super Bock*, bent jau laikotarpiu nuo 2006 m. gegužės 15 d. iki 2017 m. sausio 23 d., reguliariai, bendrai ir be jokių pakeitimų visiems šiems platintojams nustatydavo komercines sąlygas, kurių jie turėjo laikytis perparduodami jos parduodamus jiems produktus. Konkrečiai kalbant, *Super Bock* nustatė minimalias perpardavimo kainas, siekdama užtikrinti, kad būtų išlaikytas stabilus ir visoje nacionalinėje rinkoje suderintas minimalus kainų lygis.
- 14 Konkrečiai kalbant, *Super Bock* pardavimų direkcija paprastai kiekvieną mėnesį patvirtindavo minimalių perpardavimo kainų sąrašą ir perduodavo jį platintojams. *Super Bock* tinklo ar rinkodaros vadovai perpardavimo kainas platintojams perduodavo žodžiu arba raštu (elektroniniu paštu). Platintojai paprastai šių kainų laikydavosi. Pagal *Super Bock* sukurtą kontrolės ir priežiūros sistemą platintojai savo ruožtu privalėdavo jai pateikti duomenis apie perpardavimą, pavyzdžiui, apie kiekius ir sumas. Remiantis *Super Bock* nustatytais

komercinėmis sąlygomis, kainų nesilaikymo atveju platintojams būdavo taikomos „atsakomosios priemonės“, pavyzdžiui, nutraukiant finansines paskatas, kurias sudaro komercinės produktų pirkimo nuolaidos ir jų perparduodant taikytų nuolaidų grąžinimas, ir sustabdant tiekimą bei prekių papildymą. Taip jie rizikuodavo prarasti teigiamų platinimo maržų garantiją, kuri jiems būdavo suteikta pagal šias komercines sąlygas.

- 15 Konkurencijos institucija nusprendė, kad šie kainų ir kitų sąlygų, taikomų nepriklausomų platintojų tinklui perparduodant produktus per „HoReCa“ platinimo kanalą beveik visoje Portugalijos teritorijoje, nustatymo tiesioginėmis ir netiesioginėmis priemonėmis veiksmai yra konkurencijos taisyklių pažeidimas, kaip tai suprantama pagal NKTS 9 straipsnio 1 dalies a punktą ir SESV 101 straipsnio 1 dalies a punktą. Už tai ji *Super Bock*, AN ir BQ skyrė baudas.
- 16 *Tribunal da Concorrência, Regulação e Supervisão* (Konkurencijos, reguliavimo ir priežiūros teismas, Portugalija), į kurią jie kreipėsi, paliko galioti konkurencijos institucijos sprendimą.
- 17 *Super Bock*, AN ir BQ dėl šio teismo sprendimo pateikė apeliacinį skundą *Tribunal da Relação de Lisboa* (Lisabonos apeliacinis teismas, Portugalija), kuris šioje byloje yra prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas.
- 18 Atsižvelgdamas į jam pateiktus argumentus ir bylos šalių pasiūlytus prejudicinius klausimus, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, kad būtina gauti paaiškinimų dėl SESV 101 straipsnio išaiškinimo. Iš esmės jam kyla klausimas, pirma, ar „konkurencijos ribojimo dėl tikslo“ sąvoka gali apimti vertikalųjį susitarimą dėl minimalių perpardavimo kainų nustatymo, ir, jei taip, kokiomis sąlygomis. Antra, jo klausimai susiję su sąvoka „susitarimas“, kai minimalias perpardavimo kainas tiekėjas nustato savo platintojams. Trečia, jam kyla klausimas, ar sąvoka „poveikis valstybių narių tarpusavio prekybai“ gali apimti platinimo sutarties, kuri taikoma tik beveik visoje valstybės narės teritorijoje, pasekmes.
- 19 Šiomis aplinkybėmis *Tribunal da Relação de Lisboa* (Lisabonos apeliacinis teismas) nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:
  - „1. Ar vertikalus minimalių kainų nustatymas savaime yra pažeidimas dėl tikslo, dėl kurio nereikia iš pradžių atlikti pakankamo susitarimo žalingumo laipsnio analizės?
  2. Ar tam, kad būtų įrodyta, jog pažeidimas buvo padarytas sudarant „susitarimą“ (pagal nutylėjimą) nustatyti minimalias kainas platintojams, konkrečiu atveju būtina pasitelkti tiesioginius įrodymus, kad platintojai faktiškai taikė nustatytas kainas?
  3. Ar šie duomenys yra pakankami, kad būtų galima teigti, jog buvo padarytas pažeidimas nustatant (pagal nutylėjimą) minimalias kainas platintojams: pirma, sąrašų, kuriuose nurodytos minimalios kainos ir platinimo maržos, siuntimas; antra, platintojams pateiktas prašymas pateikti informaciją apie jų taikomas pardavimo kainas; trečia, platintojų skundai (kai jie mano, kad jiems nustatytos perpardavimo kainos yra nekonkurencingos, arba įrodo, kad konkuruojantys platintojai jų nesilaiko); ketvirta, kainų stebėsenos mechanizmų (minimalių priemonių) egzistavimas; ir, penkta, atsakomųjų priemonių egzistavimas (neįrodžius jų konkretaus taikymo)?

4. Ar, atsižvelgiant į SESV 101 straipsnio 1 dalies a punktą, Reglamento Nr. 330/2010 4 straipsnio a punktą, Europos Komisijos vertikaliųjų apribojimų gaires ir [Europos] Sąjungos jurisprudenciją, galima daryti prielaidą, kad tiekėjo ir jo platintojų susitarimas, kuriuo (vertikaliai) nustatomos minimalios kainos ir kitos perpardavimui taikomos prekybos sąlygos, yra gana žalingas konkurencijai, nepažeidžiant galimo teigiamo tokio elgesio ekonominio poveikio analizės, kaip tai suprantama pagal SESV 101 straipsnio 3 dalį?
5. Ar su SESV 101 straipsnio 1 dalies a punktu ir Europos Sąjungos jurisprudencija suderinamas teismo sprendimas, kuriame laikoma įrodyta, kad egzistuoja objektyvusis elementas „susitarimas“ tarp tiekėjo ir platintojų, remiantis:
- a) tuo, kad tiekėjas platintojams nuolat, bendrai ir be pakeitimų per visą taikymo laikotarpį nustato prekybos sąlygas, kurių platintojai turi laikytis, kai perparduoda iš tiekėjo įsigytas prekes, visų pirma kainas, kurias jie taiko savo klientams, ypač minimalias ar vidutines minimalias kainas;
  - b) pranešimu apie perpardavimo kainas, nustatytas žodžiu arba raštu (elektroniniu paštu);
  - c) platintojų negebėjimu savarankiškai nustatyti perpardavimo kainas;
  - d) įprasta ir plačiai paplitusia praktika, kai tiekėjo darbuotojai prašo (per pokalbį telefonu metu arba susitikę) platintojų laikytis nurodytų kainų;
  - e) tuo, kad platintojai visuotinai laikosi tiekėjo nustatytų perpardavimo kainų (išskyrus pavienius nesutarimus) ir įrodymu, kad apskritai platintojų elgesys rinkoje iš esmės atitinka tiekėjo nustatytas sąlygas;
  - f) aplinkybe, kad patys platintojai, siekdami nepažeisti nustatytų sąlygų, dažnai prašo tiekėjo nurodyti perpardavimo kainas;
  - g) įrodymu, kad platintojai dažnai skundžiasi tiekėjo kainomis, užuot paprasčiausiai taikę kitas kainas;
  - h) tuo, kad tiekėjas nustato platinimo maržas (sumažintas), ir tuo, jog platintojai mano, kad šios maržos atitinka jų verslo atlygio lygį;
  - i) konstatavimu, kad nustatydamas pernelyg mažas maržas tiekėjas nustato minimalią perpardavimo kainą, kurios nesilaikant platinimo marža tampa neigiamos;
  - j) tiekėjo platintojams teikiamų nuolaidų politika, atsižvelgiant į faktiškai jų taikomas perpardavimo kainas, kai tiekėjo anksčiau nustatyta mažiausia kaina yra *sell out* atsargų lygis;
  - k) poreikiu, kad platintojai, kurie dauguma atvejų gaudavo neigiamą platinimo maržą, laikytusi tiekėjo nustatytų perpardavimo kainų lygių; mažesnės perpardavimo kainos taikomos tik pavieniais atvejais ir tada, kai platintojai prašo tiekėjo suteikti papildomą *sell out* nuolaidą;
  - l) tiekėjo nustatomomis ir platintojų taikomomis didžiausiomis nuolaidomis, kurios turi būti suteiktos atitinkamiems klientams, todėl nustatoma mažiausia perpardavimo kaina, kurios nesilaikant platinimo marža tampa neigiamą;
  - m) tiekėjo tiesioginiu kontaktu su platintojų klientais ir vėliau jiems nustatytų perpardavimo sąlygų nustatymu;
  - n) tiekėjo įsikišimu platintojų iniciatyva, t. y. tiekėjas priima sprendimą dėl tam tikrų komercinių nuolaidų taikymo arba iš naujo derasi dėl komercinių perpardavimo sąlygų;
  - o) tiekėjui skirtu platintojų prašymu leisti atlikti tam tikrą sandorį tam tikromis sąlygomis, kad būtų užtikrinta jų platinimo marža?
6. Ar valstybių narių prekybai gali turėti įtakos pirma aprašytas susitarimas dėl minimalių perpardavimo kainų nustatymo, kuris apima beveik visą šalies teritoriją?“

Dėl prejudicinių klausimų

Pirminės pastabos

- 20 Nesiremdamos prašymo priimti prejudicinį sprendimą nepriimtiniu ir formaliai neginčydamas kai kurių klausimų priimtiniu *Super Bock* ir Europos Komisija išreiškė abejonių atitinkamai dėl penktojo klausimo suprantamumo ir antrojo klausimo būtinumo pagrindinėje byloje.
- 21 Reikia priminti, kad prašymas priimti prejudicinį sprendimą yra Teisingumo Teismo ir nacionalinių teismų bendradarbiavimo priemonė, grindžiama teismų dialogu. Nors nacionalinis teismas turi įvertinti, ar reikalinga išaiškinti Sąjungos teisės nuostatą tam, kad jis galėtų išspręsti jo nagrinėjamą ginčą, atsižvelgiant į SESV 267 straipsnyje numatytą procedūrą, jis taip pat turi nuspręsti, kaip šiuos klausimus reikia suformuluoti. Nors jis turi teisę paprašyti jo nagrinėjamos bylos šalių pasiūlyti formuluotę, kaip vėliau galėtų būti išdėstyti prejudiciniai klausimai, vis dėlto tik jis pats galiausiai turi nuspręsti tiek dėl klausimų formos, tiek dėl jų turinio (šiuo klausimu žr. 2011 m. liepos 21 d. Sprendimo *Kelly*, C-104/10, EU:C:2011:506, 63–65 punktus).
- 22 Nacionalinio teismo pateiktiems klausimams dėl Sąjungos teisės aiškinimo, atsižvelgiant į jo paties nurodytas faktines aplinkybes ir teisinius pagrindus, kurių tikslumo Teisingumo Teismas neprivalo tikrinti, taikoma svarbos prezumpcija. Teisingumo Teismas gali atsisakyti priimti sprendimą dėl nacionalinio teismo pateikto prašymo, tik jei akivaizdu, kad prašymas išaiškinti Sąjungos teisę visiškai nesusijęs su pagrindinės bylos faktais ar dalyku, kai problema hipotetinė arba Teisingumo Teismui nežinomos faktinės aplinkybės ar teisiniai pagrindai, būtini, kad jis galėtų naudingai atsakyti į jam pateiktus klausimus (2018 m. sausio 23 d. Sprendimo *F. Hoffmann-La Roche ir kt.*, C-179/16, EU:C:2018:25, 45 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 23 Šiuo klausimu reikia priminti, kad pagal suformuotą jurisprudenciją, kuri dabar yra atspindėta Teisingumo Teismo procedūros reglamento 94 straipsnio a ir b punktuose, siekiant pateikti Sąjungos teisės išaiškinimą, kuris būtų naudingas nacionaliniam teismui, reikia, kad šis teismas apibrėžtų pateikiamų klausimų faktines aplinkybes ir teisines nuostatas arba bent paaiškintų šiuos klausimus pagrindžiančias faktines prielaidas. Šie reikalavimai ypač taikytini konkurencijos srityje, kuriai būdingos sudėtingos teisinės ir faktinės situacijos (šiuo klausimu žr. 1993 m. sausio 26 d. Sprendimo *Telemarsicabruzzo ir kt.*, C-320/90–C-322/90, EU:C:1993:26, 6 ir 7 punktus; taip pat 2023 m. sausio 19 d. Sprendimo *Unilever Italia Mkt. Operations*, C-680/20, EU:C:2023:33, 18 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 24 Be to, pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 94 straipsnio c punktą prašyme priimti prejudicinį sprendimą turi būti išdėstytos priežastys, paskatinusios prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiantį teismą kelti klausimą dėl tam tikrų Sąjungos teisės nuostatų išaiškinimo ar galiojimo, ir jo nustatytas ryšys tarp šių nuostatų ir pagrindinėje byloje taikomų nacionalinės teisės normų.
- 25 Šiuo atveju, vadovaujantis teismų dialogui būdingu bendradarbiavimo principu ir tam, kad Teisingumo Teismas galėtų priimti kuo naudingesnę sprendimą, pageidautina, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas kuo sintetiškiau ir aiškiau išdėstytų tai, kaip jis supranta savo nagrinėjamą bylą, ir teisinius klausimus, kurie yra prašymo priimti prejudicinį sprendimą pagrindas, o ne pateikti daugybę ilgų jo byloje esančių dokumentų ištraukų. Be to, nors nacionalinis teismas tikrai nurodė priežastis, paskatinusias jį kreiptis į Teisingumo Teismą su prašymu priimti prejudicinį sprendimą, laikantis naudingo bendradarbiavimo principo būtų buvę gerai, jeigu jis taip pat būtų performulavęs klausimus, kuriuos jam pasiūlė pagrindinės bylos

šalys, kad būtų išvengta nereikalingų šių klausimų pasikartojimų. Taip pat būtų buvę naudinga išaiškinti teises ir faktines prielaidas, kuriomis grindžiami šie klausimai, kad Teisingumo Teismas galėtų pateikti tikslesnius ir tikslingesnius atsakymus.

- 26 Šiomis aplinkybėmis, nors šis prašymas priimti prejudicinį sprendimą yra priimtinas, nes atitinka Procedūros reglamento 94 straipsnio sąlygas, Teisingumo Teismas gali prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui pateikti tik minimalias ir bendras gaires, kuriomis jis galėtų vadovautis, kai taiko SESV 101 straipsnį, atsižvelgdamas į pagrindinės bylos aplinkybes.

Dėl pirmojo ir ketvirtojo klausimų, susijusių su sąvoka „konkurencijos ribojimas dėl tikslo“, kaip ji suprantama pagal SESV 101 straipsnio 1 dalį

- 27 Pirmuoju ir ketvirtuoju klausimais, kuriuos reikia nagrinėti kartu, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia sužinoti, ar SESV 101 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinama taip, kad išvada, jog vertikalusis susitarimas dėl minimalių perpardavimo kainų nustatymo yra „konkurencijos ribojimas dėl tikslo“, gali būti padaryta iš anksto neišnagrinėjus, ar šis susitarimas yra gana žalingas konkurencijai, ar vis dėlto galima preziumuoti, kad toks susitarimas savaime yra gana žalingas.
- 28 Pirmiausia reikia priminti, kad, remiantis SESV 267 straipsnyje, kuris grindžiamas aiškiu nacionalinių teismų ir Teisingumo Teismo funkcijų atskyrimu, nustatyta procedūra, pastarojo teismo vaidmuo yra aiškinti Sąjungos teisės nuostatas, dėl kurių jam pateiktas klausimas, šiuo atveju – dėl SESV 101 straipsnio 1 dalies nuostatų. Taigi, ne Teisingumo Teismas, o prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas galutinai turi įvertinti, ar, atsižvelgiant į visas reikšmingas situacijai pagrindinėje byloje būdingas aplinkybes ir tos situacijos ekonominę bei teisinę kontekstą, nagrinėjamu susitarimu siekiama tikslo riboti konkurenciją (2021 m. lapkričio 18 d. Sprendimo *Visma Enterprise*, C-306/20, EU:C:2021:935, 51 punktą ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 29 Vis dėlto sprendžiamas dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą Teisingumo Teismas, remdamasis turimais bylos duomenimis, gali pateikti paaiškinimų, kurie nacionaliniam teismui padėtų atlikti savąjį vertinimą ir išspręsti ginčą (2021 m. lapkričio 18 d. Sprendimo *Visma Enterprise*, C-306/20, EU:C:2021:935, 52 punktą ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 30 Pirmiausia reikia priminti, kad pagal SESV 101 straipsnio 1 dalį su vidaus rinka yra nesuderinami ir draudžiami visi įmonių sudaryti susitarimai, įmonių asociacijų sprendimai ir visi suderinti veiksmai, kurie gali paveikti valstybių narių tarpusavio prekybą ir kurių tikslas ar poveikis yra trukdyti, riboti arba iškraipyti konkurenciją vidaus rinkoje.
- 31 Tam, kad būtų priskirtas prie SESV 101 straipsnio 1 dalyje nurodyto draudimo, susitarimo „tikslas ar poveikis“ turi būti konkurencijos trukdymas, ribojimas arba iškraipymas vidaus rinkoje. Pagal Teisingumo Teismo jurisprudenciją, suformuotą nuo 1966 m. birželio 30 d. Sprendimo *LTM* (56/65, EU:C:1966:38), alternatyvus šios sąlygos pobūdis, kurį rodo jungtukas „ar“, reiškia, kad pirmiausia reikia įvertinti patį susitarimo tikslą (šiuo klausimu žr. 2015 m. lapkričio 26 d. Sprendimo *Maxima Latvija*, C-345/14, EU:C:2015:784, 16 punktą ir 2021 m. lapkričio 18 d. Sprendimo *Visma Enterprise*, C-306/20, EU:C:2021:935, 54 ir 55 punktus ir juose nurodytą jurisprudenciją). Taigi, jei įrodytas susitarimo antikonkurencinis tikslas, nereikia aiškintis, kokią poveikį jis daro konkurencijai (2016 m. sausio 20 d. Sprendimo *Toshiba Corporation / Komisija*, C-373/14 P, EU:C:2016:26, 25 punktą ir jame nurodyta jurisprudencija).

- 32 „Konkurencijos ribojimo dėl tikslo“ sąvoka turi būti aiškinama siaurai. Ši sąvoka gali būti taikoma tik tam tikroms konkurencijai gana žalingoms įmonių veiksmų derinimo rūšims, kad būtų galima teigti, kad jų poveikio tyrimas nereikalingas (šiuo klausimu žr. 2015 m. lapkričio 26 d. Sprendimo *Maxima Latvija*, C-345/14, EU:C:2015:784, 18 punktą ir 2021 m. lapkričio 18 d. Sprendimo *Visma Enterprise*, C-306/20, EU:C:2021:935, 60 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 33 Taigi tai, kad sutartis yra vertikalus susitarimas, nepaneigia galimybės, kad jis „riboja konkurenciją dėl tikslo“. Nors vertikalieji susitarimai savaime paprastai yra ne tokie žalingi konkurencijai, palyginti su horizontaliaisiais, tam tikromis aplinkybėmis jie vis dėlto taip pat gali turėti ypač didelį potencialą riboti (šiuo klausimu žr. 2013 m. kovo 14 d. Sprendimo *Allianz Hungária Biztosító ir kt.*, C-32/11, EU:C:2013:160, 43 punktą ir 2021 m. lapkričio 18 d. Sprendimo *Visma Enterprise*, C-306/20, EU:C:2021:935, 61 punktą).
- 34 Taigi, esminis teisinis kriterijus nustatant, ar susitarimu, nesvarbu, ar jis yra horizontalus, ar vertikalus, „konkurencija ribojama dėl tikslo“, yra konstatavimas, kad tokia sutartis savaime yra gana žalinga konkurencijai (šiuo klausimu žr. 2014 m. rugsėjo 11 d. Sprendimo *CB / Komisija*, C-67/13 P, EU:C:2014:2204, 57 punktą ir 2021 m. lapkričio 18 d. Sprendimo *Visma Enterprise*, C-306/20, EU:C:2021:935, 59 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 35 Siekiant įvertinti, ar šis kriterijus tenkinamas, reikia išnagrinėti susitarimo nuostatų turinį, siekiamus tikslus ir ekonominį bei teisinį jo taikymo kontekstą. Vertinant šį kontekstą taip pat reikia atsižvelgti į paveiktų prekių ar paslaugų pobūdį, taip pat į realias aptariamą rinkos ar rinkų veikimo sąlygas ir struktūrą (2013 m. kovo 14 d. Sprendimo *Allianz Hungária Biztosító ir kt.*, C-32/11, EU:C:2013:160, 36 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 36 Be to, kai susitarimo šalys remiasi konkurenciją skatinančiu poveikiu, į jį reikia atsižvelgti kaip į šio susitarimo konteksto elementą. Jeigu toks poveikis yra įrodytas, reikšmingas, būdingas atitinkamam susitarimui ir pakankamai didelis, jis gali leisti pagrįstai abejoti to susitarimo gana žalingu poveikiu konkurencijai (šiuo klausimu žr. 2020 m. sausio 30 d. Sprendimo *Generics (UK) ir kt.*, C-307/18, EU:C:2020:52, 103, 105 ir 107 punktus).
- 37 Iš šios jurisprudencijos matyti, kad siekdamas įvertinti, ar vertikalusis susitarimas dėl minimalių perpardavimo kainų nustatymo yra „konkurencijos ribojimas dėl tikslo“, kaip tai suprantama pagal SESV 101 straipsnio 1 dalį, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, atsižvelgdamas į šio sprendimo 35 ir 36 punktuose primintus kriterijus, turi patikrinti, ar šis susitarimas yra gana žalingas konkurencijai.
- 38 Atlikdamas šį vertinimą prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas kaip į teisinio konteksto elementą taip pat turės atsižvelgti į aplinkybę, kurią jis pats pabrėžė, kad vertikalusis susitarimas dėl minimalių perpardavimo kainų nustatymo gali būti priskirtas prie „pagrindinių apribojimų“ kategorijos, kaip tai suprantama pagal reglamentų Nr. 2790/1999 ir Nr. 330/2010 4 straipsnio a punktą.
- 39 Vis dėlto ši aplinkybė neatleidžia prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nuo pareigos atlikti šio sprendimo 37 punkte nurodytą vertinimą.
- 40 Vienintelis Reglamento Nr. 2790/1999 4 straipsnio a punkto, siejamo su jo 10 konstatuojamąja dalimi, ir Reglamento Nr. 330/2010 4 straipsnio a punkto, siejamo su jo 10 konstatuojamąja dalimi, tikslas yra netaikyti tam tikriems vertikaliesiems apribojimams bendrosios išimties. Ši

išimtis, įtvirtinta kiekvieno iš šių reglamentų 2 straipsnyje, siejamame su jų atitinkama 5 konstatuojamąja dalimi, taikoma vertikaliesiems susitarimams, kurie laikomi nedarančiais žalos konkurencijai.

- 41 Vis dėlto tose reglamentų Nr. 2790/1999 ir Nr. 330/2010 nuostatose nėra nuorodų dėl šių apribojimų kvalifikavimo kaip ribojimo „dėl tikslo“ ar „dėl poveikio“. Be to, kaip Komisija pažymėjo Teisingumo Teismui pateiktose rašytinėse pastabose, „pagrindinio apribojimo“ ir ribojimo „dėl tikslo“ sąvokos konceptuali požiūriu nėra viena kitą pakeičiančios ir nebūtinai sutampa. Taigi, kiekvienu konkrečiu atveju reikia išnagrinėti ribojimus, kuriems netaikoma minėta išimtis, atsižvelgiant į SESV 101 straipsnio 1 dalį.
- 42 Darytina išvada, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas negali neatlikti šio sprendimo 37 punkte nurodyto vertinimo, motyvuodamas tuo, kad vertikalusis susitarimas dėl minimalių perpardavimo kainų nustatymo bet kuriuo atveju yra ribojimas dėl tikslo ar juo laikytinas.
- 43 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, į pirmąjį ir ketvirtąjį klausimus reikia atsakyti, kad SESV 101 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinama taip, kad išvada, jog vertikalusis susitarimas dėl minimalių perpardavimo kainų nustatymo yra „konkurencijos ribojimas dėl tikslo“, gali būti padaryta tik nustačius, kad, atsižvelgiant į šio susitarimo nuostatų turinį, juo siekiamus tikslus ir visus elementus, apibūdinančius ekonominį ir teisinį jo taikymo kontekstą, jis yra gana žalingas konkurencijai.

Dėl trečiojo ir penktojo klausimų, susijusių su sąvoka „susitarimas“, kaip ji suprantama pagal SESV 101 straipsnį

- 44 Trečiuoju ir penktuoju klausimais, kuriuos reikia nagrinėti antroje vietoje ir kartu, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia sužinoti, ar SESV 101 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinama taip, kad „susitarimas“, kaip jis suprantamas pagal šį straipsnį, egzistuoja tuomet, kai tiekėjas platintojams nustato minimalias savo parduodamų produktų perpardavimo kainas.
- 45 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nori, kad jam būtų išaiškinta sąvoka „susitarimas“, kaip ji suprantama pagal šią nuostatą, kad galėtų nustatyti, ar pagrindinės bylos aplinkybėmis tarp *Super Bock* ir jos platintojų yra sudarytas toks susitarimas. Kadangi jo klausimas grindžiamas daugybe faktinių prielaidų, išvardytų trečiajame ir penktajame klausimuose, kurios iš dalies prieštarauja viena kitai, o kai kurias iš jų ginčija *Super Bock*, reikia priminti, kad pagal šio sprendimo 28 punkte primintą nacionalinių teismų ir Teisingumo Teismo funkcijų atskyrimo principą Teisingumo Teismas neturi priimti sprendimo dėl pagrindinės bylos faktinių aplinkybių.
- 46 Atsižvelgiant į tai ir remiantis prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusių teismo teiginiais dėl faktų, galima tvirtinti, kad šie klausimai iškelti aplinkybėmis, kai *Super Bock* reguliariai perduoda platintojams minimalių perpardavimo kainų ir platinimo maržų sąrašus. Iš šių teiginių matyti, kad platintojai praktiškai laikosi taip nurodytų perpardavimo kainų ir kartais prašo nurodyti kainas bei nedvejodami skundžiasi *Super Bock* dėl nurodytų kainų, užuot taikę kitas kainas. Galiausiai, remiantis šiais teiginiais, minimalių perpardavimo kainų nurodymas susietas su kainų priežiūros mechanizmais, o šių kainų nesilaikymas gali lemti atsakomąsias priemones ir neigiamų platinimo maržų taikymą.

- 47 Tai pažymėjus reikia priminti, jog pagal suformuotą Teisingumo Teismo jurisprudenciją tam, kad egzistuotų „susitarimas“, kaip jis suprantamas pagal SESV 101 straipsnio 1 dalį, pakanka, kad atitinkamos įmonės išreikštų bendrą valią elgtis rinkoje tam tikru būdu (2021 m. lapkričio 18 d. Sprendimo *Visma Enterprise*, C-306/20, EU:C:2021:935, 94 punktą ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 48 Taigi, susitarimas negali remtis tik vienos platinimo sutarties šalies vienašališka politikos išraiška (šiuo klausimu žr. 2004 m. sausio 6 d. Sprendimo *BAI ir Komisija / Bayer*, C-2/01 P et C-3/01 P, EU:C:2004:2, 101 ir 102 punktus).
- 49 Vis dėlto tariamai vienašališkas aktas ar elgesys yra susitarimas, kaip tai suprantama pagal SESV 101 straipsnio 1 dalį, jeigu jis yra bent dviejų šalių sutampančių valių išraiška, o forma, kuria pasireiškia šis sutapimas, savaime neturi lemiamos reikšmės (šiuo klausimu žr. 2006 m. liepos 13 d. Sprendimo *Komisija / Volkswagen*, C-74/04 P, EU:C:2006:460, 37 punktą).
- 50 Ši sutampanti šalių valia gali išplaukti tiek iš platinimo sutarties sąlygų, jeigu joje aiškiai raginama laikytis minimalių perpardavimo kainų arba bent jau leidžiama tiekėjui nustatyti tokias kainas, tiek iš šalių elgesio ir, be kita ko, iš galimo aiškaus ar numanomo platintojų sutikimo laikytis nurodytų minimalių perpardavimo kainų (šiuo klausimu žr. 2004 m. sausio 6 d. Sprendimo *BAI ir Komisija / Bayer*, C-2/01 P ir C-3/01 P, EU:C:2004:2, 100 ir 102 punktus; taip pat 2006 m. liepos 13 d. Sprendimo *Komisija / Volkswagen*, C-74/04 P, EU:C:2006:460, 39, 40 ir 46 punktus).
- 51 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą patekęs teismas turi įvertinti pagrindinės bylos aplinkybes, atsižvelgdamas į šią jurisprudenciją.
- 52 Šiomis aplinkybėmis tai, kad tiekėjas reguliariai perduoda platintojams sąrašus, kuriuose nurodomos jo nustatytos minimalios kainos ir platinimo maržos, ir tai, kad jis prašo jų laikytis, stebi, kaip jų laikomasi, o jei nesilaikoma, gali būti taikomos atsakomosios priemonės ir neigiamos platinimo maržos, yra veiksniai, galintys lemti išvadą, kad tiekėjas siekia nustatyti platintojams minimalias perpardavimo kainas. Nors vien šie faktai, atrodo, atspindi akivaizdžiai vienašališką šio tiekėjo elgesį, būtų kitaip, jei platintojai laikytųsi šių kainų. Todėl tai, kad platintojai praktiškai laikosi minimalių perpardavimo kainų arba prašo jas nurodyti, taip pat tai, kad, nors skundžiasi tiekėjui dėl nurodytų kainų, savo iniciatyva netaiko kitų kainų, gali rodyti platintojų sutikimą su tuo, kad platintojas nustato minimalias perpardavimo kainas.
- 53 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, į trečiąjį ir penktąjį klausimus reikia atsakyti, kad SESV 101 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinama taip, kad „susitarimas“, kaip jis suprantamas pagal šį straipsnį, egzistuoja tuomet, kai tiekėjas nustato platintojams minimalias savo parduodamų produktų perpardavimo kainas, jeigu tai, kad tiekėjas nustato šias kainas, o platintojai jų laikosi, atspindi šių šalių sutampančią valią. Ši sutampanti valia gali išplaukti tiek iš platinimo sutarties sąlygų, jeigu joje aiškiai raginama laikytis minimalių perpardavimo kainų arba bent jau leidžiama tiekėjui nustatyti tokias kainas, tiek iš šalių elgesio ir, be kita ko, iš galimo aiškaus ar numanomo platintojų sutikimo laikytis nurodytų minimalių perpardavimo kainų.

Dėl antrojo klausimo, susijusio su „susitarimo“, kaip jis suprantamas pagal SESV 101 straipsnį, egzistavimo įrodymu

- 54 Antruoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar SESV 101 straipsnis turi būti aiškinamas taip, kad „susitarimo“, kaip jis suprantamas pagal šį straipsnį, tarp tiekėjo ir jo platintojų egzistavimas gali būti nustatytas remiantis tik tiesioginiais įrodymais.
- 55 Pagal Teisingumo Teismo jurisprudenciją, nesant Sąjungos taisyklių dėl principų, reglamentuojančių įrodymų vertinimą ir įrodinėjimo standartą, reikalaujamą nacionaliniame procese dėl SESV 101 straipsnio taikymo, pagal procesinės autonomijos principą jos turi būti įtvirtintos kiekvienos valstybės narės teisės sistemoje, su sąlyga, kad nebūtų mažiau palankios nei taisyklės, reglamentuojančios panašias situacijas, kurioms taikoma vidaus teisė (lygiavertiškumo principas), ir kad dėl jų netaptų praktiškai neįmanoma ar pernelyg sudėtinga pasinaudoti Sąjungos teisės suteiktomis teisėmis (veiksmingumo principas) (šiuo klausimu žr. 2016 m. sausio 21 d. Sprendimo *Eturas ir kt.*, C-74/14, EU:C:2016:42, 30–32 punktus ir juose nurodytą jurisprudenciją).
- 56 Iš šios jurisprudencijos taip pat matyti, kad pagal veiksmingumo principą reikalaujama, kad Sąjungos konkurencijos teisės pažeidimą būtų galima įrodyti ne tik tiesioginiais įrodymais, bet ir remiantis tam tikrais požymiais, jeigu jie yra objektyvūs ir nuoseklūs. Daugeliu atvejų išvadą apie suderintus veiksmus arba susitarimą reikia daryti iš tam tikro skaičiaus sutapimų ir požymių, kurie nagrinėjami kartu ir nesant kito logiško paaiškinimo, gali būti konkurencijos taisyklių pažeidimo įrodymas (2016 m. sausio 21 d. Sprendimo *Eturas ir kt.*, C-74/14, EU:C:2016:42, 36 ir 37 punktai ir juose nurodyta jurisprudencija).
- 57 Darytina išvada, kad „susitarimo“, kaip jis suprantamas pagal SESV 101 straipsnio 1 dalį, dėl minimalių perpardavimo kainų egzistavimas gali būti nustatytas remiantis ne tik tiesioginiais įrodymais, bet ir sutapimais ir nuosekliais požymiais, jeigu jie leidžia daryti išvadą, kad tiekėjas ragino savo platintojus laikytis tokių kainų, o šie praktiškai laikėsi jo nurodytų kainų.
- 58 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, į antrąjį klausimą reikia atsakyti, kad SESV 101 straipsnis, siejamas su veiksmingumo principu, turi būti aiškinamas taip, kad „susitarimo“, kaip jis suprantamas pagal šį straipsnį, tarp tiekėjo ir jo platintojų egzistavimas gali būti nustatytas remiantis ne tik tiesioginiais įrodymais, bet ir objektyviais bei nuosekliais požymiais, kurie leidžia daryti išvadą, kad toks susitarimas egzistuoja.

Dėl šeštojo klausimo, susijusio su sąvoka „poveikis valstybių narių tarpusavio prekybai“, kaip ji suprantama pagal SESV 101 straipsnio 1 dalį

- 59 Šeštuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia sužinoti, ar SESV 101 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinama taip, kad dėl to, jog vertikalusis susitarimas dėl minimalių perpardavimo kainų nustatymo apima ne visą, bet beveik visą valstybės narės teritoriją, negalima teigti, kad šis susitarimas gali daryti poveikį valstybių narių tarpusavio prekybai.
- 60 Remiantis suformuota jurisprudencija, tam, kad būtų tenkinama sąlyga, pagal kurią susitarimas, kaip jis suprantamas pagal SESV 101 straipsnio 1 dalį, turi galėti daryti poveikį valstybių narių tarpusavio prekybai, būtina, kad, atsižvelgiant į objektyvių faktinių ir teisinių aplinkybių visumą, šis susitarimas leistų pakankamai tiksliai numatyti, kad jis gali tiesiogiai ar netiesiogiai, realiai ar

- potencialiai daryti poveikį valstybių narių tarpusavio prekybai, ir patikėti, kad jis gali kliudyti kurti vieningą valstybių narių rinką. Be to, šis poveikis neturi būti nedidelis (2013 m. liepos 11 d. Sprendimo *Ziegler / Komisija*, C-439/11 P, EU:C:2013:513, 92 punktą ir jame nurodyta jurisprudencija ir 2015 m. liepos 16 d. Sprendimo *ING Pensii*, C-172/14, EU:C:2015:484, 48 punktą ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 61 Poveikis valstybių narių tarpusavio prekybai paprastai daromas, kai veikia keli veiksniai, tačiau, paėmus atskirai, nė vienas iš jų nebūtinai yra lemiamas. Norint nustatyti, ar kartelis daro didelį poveikį valstybių narių tarpusavio prekybai, jį reikia nagrinėti atsižvelgiant į visą jo ekonominį ir teisinį kontekstą (2013 m. liepos 11 d. Sprendimo *Ziegler / Komisija*, C-439/11 P, EU:C:2013:513, 93 punktą ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 62 To, kad kartelio dalykas yra tik prekyba produktais vienoje valstybėje narėje, nepakanka norint atmesti poveikio valstybių narių tarpusavio prekybai galimybę. Teisingumo Teismas yra nusprendęs, kad visą vienos valstybės teritoriją apimantis kartelis vien dėl savo pobūdžio sustiprina nacionalinės rinkos atskyrimą, sudarydamas kliūčių pagal Sutartį siekiamai ekonominei skvarbai (šiuo klausimu žr. 1975 m. lapkričio 26 d. Sprendimo *Groupement des fabricants de papiers peints de Belgique ir kt. / Komisija*, 73/74, EU:C:1975:160, 25 ir 26 punktus; taip pat 2015 m. liepos 16 d. Sprendimo *ING Pensii*, C-172/14, EU:C:2015:484, 49 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 63 Be to, Teisingumo Teismas yra nusprendęs, kad tik dalį valstybės narės teritorijos apimantis kartelis tam tikromis aplinkybėmis gali daryti poveikį valstybių narių tarpusavio prekybai (šiuo klausimu žr. 1987 m. gruodžio 3 d. Sprendimo *Aubert*, 136/86, EU:C:1987:524, 18 punktą).
- 64 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turi nustatyti, ar, atsižvelgiant į pagrindinėje byloje nagrinėjamo susitarimo ekonominį ir teisinį kontekstą, jis gali reikšmingai paveikti valstybių narių tarpusavio prekybą.
- 65 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, į šeštąjį klausimą reikia atsakyti, kad SESV 101 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinama taip, kad dėl to, jog vertikalusis susitarimas dėl minimalių perpardavimo kainų nustatymo apima ne visą, bet beveik visą valstybės narės teritoriją, negalima teigti, kad šis susitarimas negali daryti poveikio valstybių narių tarpusavio prekybai.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 66 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikuso teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti tas teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (trečioji kolegija) nusprendžia:

1. SESV 101 straipsnio 1 dalis

turi būti aiškinama taip:

išvada, jog vertikalusis susitarimas dėl minimalių perpardavimo kainų nustatymo yra „konkurencijos ribojimas dėl tikslo“, gali būti padaryta tik nustatčius, kad, atsižvelgiant į šio susitarimo nuostatų turinį, juo siekiamus tikslus ir visus elementus, apibūdinančius ekonominį ir teisinį jo taikymo kontekstą, jis yra gana žalingas konkurencijai.

2. SESV 101 straipsnio 1 dalis

turi būti aiškinama taip:

„susitarimas“, kaip jis suprantamas pagal šį straipsnį, egzistuoja tuomet, kai tiekėjas nustato platintojams minimalias savo parduodamų produktų perpardavimo kainas, jeigu tai, kad tiekėjas nustato šias kainas, o platintojai jų laikosi, atspindi šių šalių sutampančią valią. Ši sutampanči valia gali išplaukti tiek iš platinimo sutarties sąlygų, jeigu joje aiškiai raginama laikytis minimalių perpardavimo kainų arba bent jau leidžiama tiekėjui nustatyti tokias kainas, tiek iš šalių elgesio ir, be kita ko, iš galimo aiškaus ar numanomo platintojų sutikimo laikytis nurodytų minimalių perpardavimo kainų.

3. SESV 101 straipsnis, siejamas su veiksmingumo principu,

turi būti aiškinamas taip:

„susitarimo“, kaip jis suprantamas pagal šį straipsnį, tarp tiekėjo ir jo platintojų egzistavimas gali būti nustatytas remiantis ne tik tiesioginiais įrodymais, bet ir objektyviais bei nuosekliais požymiais, kurie leidžia daryti išvadą, kad toks susitarimas egzistuoja.

4. SESV 101 straipsnio 1 dalis

turi būti aiškinama taip:

dėl to, jog vertikalusis susitarimas dėl minimalių perpardavimo kainų nustatymo apima ne visą, bet beveik visą valstybės narės teritoriją, negalima teigti, kad šis susitarimas negali daryti poveikio valstybių narių tarpusavio prekybai.

Parašai.